

એમ.એ. ભાગ-૧ સંસ્કૃત (૨૦૦૨)ની પરીક્ષા માટે

પ્રશ્નપત્ર-૧ : મુખ્ય અને ગૌણ મૃચ્છકટિકમ્ - ચતુર્થ	... ૧૦૦ ગુણ
પ્રશ્નપત્ર-૨ : મુખ્ય વિભાગ : ૧-ત્રણ પ્રશ્નો ઋગ્વેદ મંડળ ૭ સૂક્ત ક્રમાંક : ૧થી ૩૩, ૩૫, ૬૧, ૬૬, ૬૮, ૫૦, ૫૫, ૫૯, ૮૩, ૮૬, ૧૦૩, અને ૧૦૪ (કુલ સૂક્ત સંખ્યા ૪૫).	... ૫૦ ગુણ

વિભાગ-૨

બે પ્રશ્નો (Unseens)	... ૫૦ ગુણ
પ્રશ્ન-૪ સંસ્કૃતમાંથી ગુજરાતી, હિન્દી, નંગ્રજીમાં અનુવાદ (બે ફક્કરા)	... ૨૫ ગુણ
૧. મેષદ્વૃત શ્લોક, સમજૂતી, પદ્ય ૧ થી ૧૫ : પૂર્વમંથ : નિર્ણયસાગર મુજબ (મલ્લિનાથની ટીકાવાળા)	... ૧૫ ગુણ
૨. ગદ્યાંકની સમજૂતી, સંસેપનાં પ્રશ્ન.	... ૧૦ ગુણ

પ્રશ્નપત્ર-૩ : નીચેના ૧૫ શાસ્ત્રોમાંથી કોઈ પણ એક	... ૧૦૦ ગુણ
--	-------------

૧. વ્યાકરણશાસ્ત્ર :

૧. વૈયાકરણ સિદ્ધાન્ત કૌમુદી : સિ. કા.માંથી સંધિ પ્રકરણ, પડલિંગ પ્રકરણ, અવ્યય પ્રકરણ	... ૪૦ ગુણ
૨. વ્યાકરણ મહાભાષ્યમાંથી પદ્મશાસ્ત્રિક અને સમર્થાદિક કુલ બે આધિનક	... ૪૦ ગુણ
૩. પાણિનીય વ્યાકરણશાસ્ત્રનો ઇતિહાસ.	... ૨૦ ગુણ

સૂચિત સંદર્ભ સાહિત્ય

૧. 'સંસ્કૃત વ્યાકરણશાસ્ત્ર કા ઇતિહાસ' : પં. પુષ્પિન્દ્ર મીમાંસક
૨. 'Panini - A survey of Research' : George Gardona
૩. 'પાણિનીય વ્યાકરણ પરંપરાનો ઇતિહાસ' : ડૉ. જયદેવ શુક્લ
૪. 'મહાભાષ્ય પ્રસ્તાવના ખંડ ૭' : કાશીનાથ શાસ્ત્રી અભ્યંકર.

૨. સાહિત્યશાસ્ત્ર :

૧. દંડી - કાવ્યદર્શ	... ૧૦૦ ગુણ
૨. ધ્વન્યાલોક (પ્રથમ ઉદ્યોત લોચન ટીકા સહિત) : આનંદવર્ધન	
૩. મમ્મટ કાવ્ય પ્રકાશ, ઉલ્લાસ ૪ થી ૮.	

સૂચિત સંદર્ભ સાહિત્ય

1. Sanskrit Poetics : S. K. De.
2. History of Sanskrit Poetics : P. V. Kane
3. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્ર : બલદેવ ઉપાધ્યાય
૪. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્ર - જી. ટી. દેશપાન્ડે - અનુ જશવન્તી દેવે
૫. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્રની વિચાર પરંપરાઓ : આવૃત્તિ બીજી : ડૉ. તપસ્વી નાન્દી
૬. ભારતીય સાહિત્યવિચાર મંજૂષા : યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, સંપાદન ડૉ. બેટાઈ
૭. રસગંગાધરની ભૂમિકા : પ્રા. રા. બ. આદવલં.
૮. ધ્વન્યાલોક : ટી. એસ. નાન્દી, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ.

૩. ન્યાયવેદોચિકશાસ્ત્ર :

૧. ન્યાયસૂત્ર-વાત્સ્યાયન ભાષ્ય સહિત.	... ૧૦૦ ગુણ
૨. વૈશેષિકસૂત્ર-પ્રશસ્તપાદભાષ્ય સાથે.	

સૂચિત સંદર્ભગ્રંથો

1. History of Nyaya-Vais'esika - Keith's Indian Logic and Atomism.
2. History of Indian Logic - By Satish Chandra Vidyabhushana.
3. Critique of Indian Realism - Dharmendra Nath Shastri, Agra University, Agra-54.
4. Studies in Nyaya-Vais'esika-Metaphysics - By Bhadari, Sadananda, (S. O. S. NO. 5).
૫. ન્યાયવેદોચિકદર્શન - ડૉ. નગીન શાહ.

૪. ધર્મશાસ્ત્ર :

યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - ખિતાભરા સહિત	... ૧૦૦ ગુણ
----------------------------------	-------------

સંદર્ભ સાહિત્ય

1. Jolly's Reshte & Sittee - Hindu Law and Custom.
2. History of Dharmashastra - P. V. Kane.
3. Hindu Law and its Sources - Vols I & II, Ganganath Jha.

૧. મીમાંસાશાસ્ત્ર :

... ૧૦૦ ગુણ

૧. શાબરભાષ્ય, અધ્યાય ૧-૩.
૨. તંત્રવાર્તિક, કુમારિલ ભટ્ટ - અધ્યાય ૧
૩. માધવાચાર્ય, જૈમિનીય અધિકરણ અધ્યાય ૧ થી ૬.

Books recommended

1. 'History of Mimamsa' : Sastra, as in Hija's Prabhakare School
2. 'Karma Mimamsa' : A. B. Keith.
3. 'Purva Mimamsa and its Sources' : Ganganath Jha.
4. 'Vakyasastra' : G. V. Devasthali.

૬. સાંખ્ય યોગશાસ્ત્ર :

... ૧૦૦ ગુણ

૧. સાંખ્યકારિકા - વાયસ્વતિની તત્ત્વક્રમુદ્દી સાથે.
૨. "સાંખ્યસૂત્ર" વિજ્ઞાનભિક્ષુના પ્રવચનભાષ્ય સાથે.
૩. "મહાભારત" શાન્તિપર્વમાંનું સાંખ્યદર્શન, શાન્તિપર્વ-મોક્ષધર્મપર્વ-સંશોધિત આવૃત્તિ (The Santiparvan, Part-III) મોક્ષધર્મથી BORI, Poona. મુજબ નીચેના અધ્યાયોનો અભ્યાસ કરવો.
૧૭૫થી ૧૮૫, ૧૮૭, ૧૮૮થી ૨૦૩, ૨૧૨, ૨૩૧, ૨૩૭થી ૨૪૭, ૨૮૯થી ૨૯૬, ૨૯૮થી ૩૩૬, ૩૩૮, ૩૩૯.
નોંધ.- ઉપરના અધ્યાયોમાં આવતાં સાંખ્યદર્શનની સમજ અપેક્ષિત છે. અનુવાદ કે વાક્યોની સમજૂતી અપેક્ષિત નથી.

Reference Works

1. 'History of Samkhya Yoga as in Garbe's Samkhya Philosophy'.
2. 'Samkhys System' : A. B. Keith.
3. 'Origin and Development of Samkhya Philosophy' : P. B. Chakravarty.
૪. 'સાંખ્યયોગદર્શન' : ડૉ. નગીન શાહ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદ્રવાદ
૫. 'સાંખ્યદર્શન' : ઉદયવીર શાસ્ત્રી
6. 'Classical Samkhya' : Larson.
7. 'The Commentaries of the Samkhyakarika' : A study, Dr. E. A. Soloman, Guj. Univ.

૭. વેદાન્તશાસ્ત્ર :

... ૧૦૦ ગુણ

૧. બ્રહ્મસૂત્ર શાકરભાષ્ય, તેમાં નીચેના સૂત્રો ભાષ્ય સાથે કરવાનાં :

... ૫૦ ગુણ

અધ્યાય ૧ : પાઠ ૧ - સૂત્ર ૧ થી ૫, ૧૦ થી ૧૯, ૨૨, ૨૮, ૩૧.

પાઠ ૨ - સૂત્ર ૨ થી ૪, ૭ થી ૧૩, ૧૮ થી ૨૧, ૨૩ થી ૩૨.

પાઠ ૩ - સૂત્ર ૧ થી ૩, ૧૦ થી ૧૪, ૨૪ થી ૩૮, ૪૨, ૪૩.

પાઠ ૪ - સૂત્ર ૧ થી ૨૮ આખો પાઠ.

અધ્યાય-૨ : પાઠ ૧ - સૂત્ર ૧ થી ૨, ૪ થી ૧૧, ૧૩ થી ૧૮, ૨૧ થી ૩૭

પાઠ-૨ - સૂત્ર ૧ થી ૪૫ આખો પાઠ

પાઠ-૩ - સૂત્ર ૧ થી ૩, ૧૩, ૧૪, ૧૬ થી ૫૩.

પાઠ-૪ એક પાઠ સૂત્ર નાર્તી, આખો પાઠ ૨૬.

અધ્યાય-૩ : પાઠ-૧ - સૂત્ર ૧ થી ૧૧, ૨૨ થી ૨૭

પાઠ-૨ - સૂત્ર ૧૧ થી ૪૧

પાઠ-૩ - સૂત્ર ૧ થી ૪, ૧૧ થી ૧૩, ૧૬, ૧૭, ૨૭ થી ૩૨, ૫૩, ૫૪

પાઠ-૪ - સૂત્ર ૧, ૨, ૮, ૧૮ થી ૨૦, ૨૩, ૨૪, ૨૬ થી ૨૮, ૩૭, ૪૦ થી ૪૬, ૫૧, ૫૨.

અધ્યાય-૪ : પાઠ-૧ - સૂત્ર-૧ થી ૪, ૧૧ થી ૧૯

પાઠ-૨ - સૂત્ર ૩ થી ૨૧

પાઠ-૩ - સૂત્ર ૧ થી ૧૩

પાઠ-૪ - સૂત્ર ૧ થી ૨૨ આખો ૨૬.

૨. ગૌડપાઠ કારિકા.

... ૫૦ ગુણ

Reference Works

1. Vedanta-V. S. Shate
2. ભારતીય તત્ત્વજ્ઞાનની રૂપરેખા, ભાગ-૧ અને ૨, હિરિયણા અનુ. ડૉ. ઝવેરી અને ડૉ. શુક્લ.
3. હિંદુ તત્ત્વજ્ઞાનનો ઇતિહાસ લે. નર્મદાશંકર મહેતા : સં. ડૉ. ઈ. એ. સોલોમન
4. History of Indian Philosophy Vols. I & II Dasgupta (Ch. S. on Vedanta)
5. History of Indian Philosophy-Vols. I & II by Jadunath Singh
6. Encyclopaedia of Indian Philosophies (Vedanta)- Karl H. Potter.
7. Indian Philosophy-S. Radhakrishnan

૮. જૈન ફિલોસોફી :

૧. 'તત્ત્વાર્થસુત્ર' - ઉમાસ્વાતિ, સ્વાર્થસિદ્ધ ટીકા સહિતના અધ્યાયો
અધ્યાય ૧-સૂત્ર ૧ થી ૭, '૮ ટીકા સહિત.
અધ્યાય ૩ અને ૪ કરવાના નથી.
૨. 'સ્વાદ્વાદમંજરી' - મલ્લિખેણ, ડૉ. એ. બી. ધ્રુવની સંપાદિત આવૃત્તિની પ્રસ્તાવના સહિત, મુંબઈ સં. સિરીઝ

Books recommended

1. Philosophy of Non-absolution-S. Mukherjee
2. Studies in Jaina Philosophy-Nathmal Tatia
3. Jaina Theories of Reality and Knowledge-Padmarsian
4. Introduction to Jaina Philosophy-Mohanlal Mehta.

૯. બુદ્ધિસ્ટ ફિલોસોફી :

... ૧૦૦ ગુણ

૧. વ્રજસૂચિ, ઉપનિષદ
૨. ન્યાયબિંદુ, ધર્મકીર્તિ, ધર્મોત્તરપાદ-૧ ટીકા સહિત
૩. તત્ત્વસંગ્રહ, શાન્તરક્ષિત પંજિકા, કમલશીલ-પ્રકૃતિ પરીક્ષા, ઈશ્વર પરીક્ષા, ઉભય પરીક્ષા, ૫-૧-૬૨,
જી. ઓ. એસ. વડોદરા.

Books Recommended

1. History of Buddhism as in Yemakan's Systems of Buddhist Thoughts
2. The Doctrine of Buddha by Grima
3. Buddhist Philosophy in Indian and Cylon by Keith
4. Nirvana by L. Do. in Vallo Porissin
5. Control Coneception of Buddhist Philosophy-T. R. V. Murti
6. Buddhist Logic-Vol. 5. I & II-Stcherbatsky.

૧૦. એપિગ્રાફી : (અભિલેખ વિદ્યા) :

... ૧૦૦ ગુણ

૧. ડી. સી. સરકારના "Inscriptions of India "
(Books-I) નીચેના નં. ૬ થી ૮૦ અશોકના શિલાલેખો
Book No. II-No. 2, 37, 59, 86, 91.
Book No. III-No. 2, 9, 10, 12, 14, 15, 18, 21, 25, 28, 31, 39,
Inscriptions of Imperial guptas No. 53, 54, 60, 62.
2. The Following inscriptions from "A" study of Ancient Indian Inscriptions' by Dr. B. Upadhyaya-Harsha Stope Inscription of the Maukhari kind. Isana-Varma (Year-III)
3. Banackheda Copper plate Inscription of Emperor Harsha (Years-22)
Inscription of Pula keshm (Year-56)

4. Gwalior Prasasti of Pratinare Bhoj-Banvar Inscription of paramara Chojadeva (Year 1975) Delhi Pillar Inscriptions of Vauthraja.

Books recommended

1. Sircar D. C. Selected Inscriptions Vol.
2. Sircar D. C. Indian Biography
3. Bhandarkar D. R. (Ashoka)
4. Barua B. M. Old Brahmi Inscription in Udaygiri and Khandagiri Caves
5. Elect. J. Corpus Inscription Indicarum Vol. III
6. Majmudar R. C. Ancient India
૭. પ્ર. ચિ. પરીખ - ગુજરાતમાં બાહીથી નાગરી સુધીનો લિપિવિકાસ, ગુજરાત યુનિવર્સિટી પ્રકાશન, ૧૯૭૪.

૧૧. વેદ અને કમ્પ્યુટેટિવ ફિલોસોફી : ... ૧૦૦ ગુણ

- સંસ્કૃત ટેક્સ્ટ : ૧. ઋગ્વેદ ભાષ્ય ભૂમિકા-સાપ્તમી
૨. ઋગ્વેદ સંદિતા મંડળ-૧ (સુકત ૧ થી ૫૦)
૩. અથર્વવેદ કાંઠા ૪ અને ૫.

સંદર્ભ સાહિત્ય

1. Introduction Linguistics-Mall
2. Language-Hockker
3. Language-Bloomfield

૧૨. જ્યોતિષશાસ્ત્ર : ... ૧૦૦ ગુણ

૧. બૃહજ્જાતક, ઉત્પલની ટીકા સાથે
૨. સારાવલી

સંદર્ભ સાહિત્ય

૧. ભારતીય જ્યોતિષશાસ્ત્રના ઇતિહાસ-દ્રીક્ષિત
2. Astronomy, Astrology and Mathematics-Bukhar.

૧૩. અર્થશાસ્ત્ર :

૧. અર્થશાસ્ત્ર, ક્રીટિલ્ય નિયત અધ્યાયો નીચ મુજબ : ... ૬૦ ગુણ
- અધિકરણ ૧ અધ્યાય ૨-૮. ૧૧, ૧૨, ૧૫, ૧૬, ૧૯, ૨૧
અધિકરણ ૨ અધ્યાય ૧, ૫, ૬, ૯, ૧૦, ૧૬, ૨૧, ૨૪, ૨૯, ૩૫, ૩૬
અધિકરણ ૩ અધ્યાય ૧ થી ૬. ૧૩, ૧૪, ૧૮
અધિકરણ ૪ અધ્યાય ૧ થી ૮. ૬, ૮, ૯, ૧૨
અધિકરણ ૫ અધ્યાય ૨. ૮, ૧૧, ૬
અધિકરણ ૬ અધ્યાય ૧, ૨
અધિકરણ ૭ અધ્યાય ૧ થી ૮. ૭, ૧૪, ૨૭
અધિકરણ ૮ અધ્યાય ૧ થી ૫
અધિકરણ ૯ અધ્યાય ૧, ૩, ૫
અધિકરણ ૧૦ અધ્યાય ૩, ૫, ૬
અધિકરણ ૧૧ અધ્યાય ૧ (નિત્ર ૧ થી ૩૦)
અધિકરણ ૧૨ અધ્યાય ૧, ૮, ૫
અધિકરણ ૧૩ અધ્યાય ૨, ૮, ૫
અધિકરણ ૧૪ અધ્યાય ૨, ૯
અધિકરણ ૧૫ અધ્યાય : ૧ કુલ-૭૪-અધ્યાયો.

૨. મહાભારત શાંતિપર્વ (૨) રાજમર્મપર્વ, નીચેના અધ્યાયો પુનાની સમીક્ષિત આવૃત્તિ મુજબ ... ૪૦ ગુણ
અધ્યાય ૭, ૮થી ૧૫, ૨૩, ૨૮, ૪૯, ૫૬, ૫૭, ૫૯, ૬૦, ૬૧, ૬૬, ૬૭, ૬૮, ૬૯, ૭૦, ૭૪,
૭૫, ૮૧, ૮૪, ૮૬, ૯૬, ૧૦૧, ૧૦૫, ૧૦૮, ૧૧૬, ૧૧૮ થી ૧૨૩, ૧૨૮ (કુલ ૪૨) અધ્યાયો.
૧૪. પુરાણશાસ્ત્ર : ... ૧૦૦ ગુણ
૧. ભાગવતપુરાણ સ્કંધ ૮ થી ૧૧.
સંદર્ભ સાહિત્ય
1. Ancient Indian Historical Tradition-Pargiter
2. Studies in Pauranic Records on Hindu Customs-R. C. Hazara
3. Cambridge History of Indian Volume I Chapter-XII
4. Philosophy of Srimad Bhagawata-Volumes-I and II, Bindeshwar Bhattacharya
૫. પુરાણ વિમર્શ-બલદેવ ઉપાધ્યાય
૬. પુરાણપરિશીલન-ગિરિધર શર્મા ચતુર્વેદી-બિહારી રા. ભા. પરિષદ, ૫૨૧૫
૧૫. પ્રત્યભિજ્ઞાદર્શન : ... ૧૦૦ ગુણ
પ્રત્યભિજ્ઞા-તત્ત્વસાર-અભિનવગુપ્ત કૃત ઈ. પ્ર. સુત્ર અને ઈશ્વરપ્રત્યભિજ્ઞા વિમર્શિત-અભિનવ ગુપ્ત
(૧) પ્રથમ અધ્યાય (૨) દ્વિતીય અધ્યાય
સંદર્ભ ગ્રંથો
૧. સર્વદર્શન સંગ્રહ : માધવાચાર્ય
2. A History of Indian Philosophy Dasgupta Volume V
3. Indian Philosophy-Volume II, Radhakrishnan
૪. ભારતીય દર્શન - બલદેવ ઉપાધ્યાય